

MINISTERSTWO ZDROWIA

Warszawa, 10.07.2012 r.

Departament /

Matki i Dziecka

MZ-MD-P-075-3146-1/KC/12

Biurowo PPOZ
WPŁYNĘŁO
dnia 13.07.12
165/2012

Pani

Bożena Janicka

Prezes

Porozumienia Pracodawców

Ochrony Zdrowia



W odpowiedzi na pismo z dnia 9 lipca br., znak : PPOZ/162/2012 w sprawie interpretacji Art.42 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o *wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz. U. Nr 149, poz. 887) oraz określenia katalogu przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka - Departament Matki i Dziecka, w porozumieniu z Departamentem Polityki Rodzinnej w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej oraz po zasięgnięciu opinii Krajowych Konsultantów w dziedzinach: chorób wewnętrznych, psychiatrii, chorób zakaźnych, chorób płuc, przedstawia następujące stanowisko:

Ustosunkowując się do wniosku zawartego w piśmie Pani Prezes *o przedstawienie katalogu przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej*, Departament Matki i Dziecka (podobnie jak Konsultanci Krajowi w wymienionych powyżej dziedzinach medycyny) jest przeciwny tworzeniu katalogu przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Sprzeciw wynika z faktu, iż bardzo trudno jest precyzyjnie określić, które schorzenia stanowią takie przeciwwskazania, ponieważ nie tylko rodzaj zaburzeń ale ich nasilenie oraz przebieg, współistnienie innych schorzeń, mogą decydować o istnieniu lub o braku przeciwwskazań. Podobnie dzieje się w przypadku orzekania o niepełnosprawności, czy inwalidztwie. Nie tworzy się np. katalogu wskazań

psychiatrycznych do orzekania inwalidztwa. Podobne stanowisko przedstawia również Konsultant Krajowy w dziedzinie chorób wewnętrznych. Także w chorobach zakaźnych nie jest zasadne tworzenie przedmiotowego katalogu, ponieważ ostre schorzenia tego typu trwają krótko, a przewlekłe – w związku z postępem wiedzy – są w większości przypadków skutecznie leczone. Z pewnością obarczeniem jest choroba wątroby spowodowana przewlekłym zakażeniem wirusami hepatotropowymi, zaawansowany AIDS, czy aktywna gruźlica, stanowiąca ryzyko zakażenia dziecka.

Przykładem ilustrującym trudności w tworzeniu katalogu przeciwwskazań mogą być *zaburzenia nerwicowe*. W tej grupie zaburzeń mieści się zarówno uogólnione zaburzenie lękowe, przebiegające z reguły w sposób przewlekły i nieznacznie nasilony, jak i ciężka postać zaburzeń obsesyjno - kompulsyjnych - z reguły wyłączająca pacjenta z funkcjonowania. Ustalenie przeciwwskazania zależy więc nie tylko od kategorii diagnostycznej, ale także od innych czynników. Dlatego należy stwierdzić, że lekarz, do którego zgłosi się osoba ubiegająca się o *zaświadczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka* powinien polegać na własnej ocenie braku takich przeciwwskazań, w sytuacjach dla niego trudnych - powinien zasięgnąć opinii specjalisty. Dotyczy to każdej specjalności medycznej. Tworzenie katalogu przeciwwskazań np. z dziedziny psychiatrii, nosiłoby znamiona stygmatyzacji, czego robić nie wolno.

W zakresie dotyczącym obowiązku i odpłatności wydawania zaświadczenia o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka - zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Polityki Rodzinnej w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, należy stwierdzić, że zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.), świadczeniobiorcy na podstawie ustawy przysługują zaświadczenia lekarskie wydawane dla celów pomocy społecznej, a zatem są one finansowane ze środków publicznych.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.), pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Jednocześnie, zgodnie z art. 3 ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zadania pomocy społecznej realizowane są w szczególności poprzez działania określone w ustawie o pomocy społecznej ale również poprzez zadania określone w innych ustawach m.in. w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która jest systemem komplementarnym do systemu pomocy społecznej. Jednymi z głównych powodów udzielania pomocy społecznej, zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej, są sieroctwo czy bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Te same powody decydują o objęciu rodziny pomocą czy umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej w oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887, z późn. zm.), wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Natomiast system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że

- a) zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są zadaniami szeroko rozumianej pomocy społecznej,
- b) wydawanie przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej zaświadczenia o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka jest dla lekarza podstawowej opieki zdrowotnej obowiązkiem i dla świadczeniobiorcy nieodpłatne.

2 Wykazaniu znaczenia

DYREKTOR
Departamentu Matki i Dziecka
Dagmara Korbasińska

